

Op 1 april 2015 verdwijnt na 31 jaar het melkquotum en dat geeft starters in de melkveehouderij weer een kans. Veeteelt portretteert tot april in een serie zes startende melkveehouders.

JOHAN FRANKEN

Leeftijd: 47
 Opleiding: mas
 Huidige baan: eigenaar Franken
 Dakkapellen
 Huidig aantal koeien: 55
 Gestart met melken: juli 2013
 Grondgebruik: 40 ha
 Aantal koeien in 2020: 80

Dakkapellenbouwer Johan Franken ziet economisch en maatschappelijk meeste perspectief voor biologisch

Melken op geboorteplek

Na 33 jaar melkt Johan Franken weer koeien op de plek waar zijn vader ooit stopte. Uitstekende jaren in de bouw maken deze genoegdoening na een schrijnend verlopen emigratieproces mogelijk. 'Ik doe dit echt voor mezelf, niet voor eventuele opvolging.'

tekst **Florus Pellikaan**

Geen vervallen ligboxenstalletje op een locatie achteraf, maar fraai gepotdekselde stallen en schuren en een prachtig huis in uniforme kleuren. De locatie waar Johan Franken in Hulshorst anderhalf jaar geleden begon met melken, mag dan niet stereotiep zijn voor een starter, zijn passie is dat zeker wel. 'Mijn intentie van jongs af aan was boer worden. Daarom heb ik ook de mas gedaan en heb ik altijd wat vleesvee gehad tot wel vijftig stuks aan toe. Mijn hart ligt bij koeien', vertelt Johan Franken stellig. 'Vleesvee is jaren een leuke hobby geweest, maar ik ben ook ondernemer. Het moet eigenlijk ook wat opleveren en binnen de melkveehouderij zie ik daarvoor kansen.'

Zijn grote droom volgen is mede mogelijk geworden door het eigen bedrijf van Franken dat sinds 1994 dakkapellen maakt en plaatst, Franken Dakkapellen in Elburg. 'We hebben in de bouw erg goede jaren gehad, waarin we goed geld hebben verdiend. We waren als een van de eersten gespecialiseerd in dakkapellen en hebben tot wel vijftien man personeel gehad.'

Geld achterovergedrukt

Hoewel Johan Franken veel baat heeft gehad bij het succes van zijn bouwonderneming, was het vak voor hem eigenlijk tweede keus. De geschiedenis daarnaartoe is dramatisch. 'Toen ik veertien jaar was, wilden mijn ouders emigreren naar Canada. Ze hebben hier de boerderij verkocht en zouden via dezelfde makelaar in Canada een boerderij kopen. Het geld van de verkoop is echter nooit in Canada aangekomen en door de betreffende persoon

achterovergedrukt', vertelt Franken en het verhaal ontroert hem nog altijd zichtbaar. Na wat omzwervingen in Canada is de familie berooid teruggekeerd naar Nederland. Ook een latere poging om alsnog te emigreren had geen succes.

Na de tweede terugkeer ging Johan Franken aan de slag bij een timmerbedrijf, recht tegenover de boerderij waar hij werd geboren. 'Iedere dag kwam ik langs de boerderij, dat was niet makkelijk. De plek deed me gewoon wat.' Na zes jaar als timmerman te hebben gewerkt, begon Franken zijn eigen bedrijf. Terwijl de zaak floreerde, verzamelde hij steeds meer land rondom zijn hobbyboerderij met vleesvee in Doornspijk. 'Tot op een gegeven moment mijn kameraad belde dat de ouderlijke boerderij te koop stond. Een deel van de grond was al door BBL ge-

ruild voor een natuurverbodingszone. De boerderij met twintig hectare bleef over. Doordat vanwege de verouderde staat niemand op deze plek wilde boeren, kon ik het in 2011 kopen', vertelt Franken. 'Het voelde als een overwinning.'

Consument gaat bewuster leven

In twee jaar renoveerde hij samen met een medewerker alle schuren en liet hij een nieuw huis bouwen. Lakenvelders en aberdeen angusdieren bevolkten sindsdien de ligboxenstal. Intussen kreeg de bouwsector te maken met de crisis en kreeg Franken het minder druk. 'Op een historische trekkerdag werd ik door Henri van Engelen (broer van Izak van Engelen die in december in de serie Nieuwe melkers stond, red.) aan het denken gezet. Hij vroeg me waarom ik niet ging

Uit Duitsland geïmporteerde brownswissdieren passen volgens Franken goed in de biologische bedrijfsvoering

melken. De periode daarna werden mijn gevoelens daarvoor steeds sterker. Mijn liefde voor het vak zat nog altijd ergens diep in me.'

In korte tijd werden voorbereidingen getroffen en op 1 juli 2013 startte Franken met melken. Op aanraden van Van Engelen koos Franken voor een biologisch bedrijf. 'Ik denk dat er perspectief in de biologische sector zit doordat de vraag groter is dan het aanbod. De komende jaren zullen steeds meer consumenten bewuster willen gaan leven en daardoor vaker kiezen voor biologisch. Als nieuwe melker is het gewoon makkelijker om in een vraagmarkt te starten', zo stelt Franken. 'Bovendien voel ik zelf ook veel voor biologisch. In het verleden strooide ik al nooit veel kunstmest en nu heb ik ontheffing voor bovengronds mest uitrijden. Mest injecteren is namelijk compleet tegen de natuur in en verzuurt de bodem.'

Gebrek aan ervaring

Met de bestaande veestapel die Franken bij drie veehouders kocht, produceert hij biologisch zo'n 6500 kilo melk per koe. 'Die productie kan nog wel omhoog, maar de opstart van het melken is me niet meegevallen. Gebrek aan ervaring is daarvan een oorzaak denk ik. Tot mijn veertiende heb ik thuis meegewerkt, maar daarna zit er toch een gat in kennis en ervaring. Bijvoorbeeld het herkennen van bepaalde ziekten is lastig.' Maar ervaring is volgens Franken niet het enige. 'Een aantal gekochte koeien was niet gezond en als je koeien uit diverse koppels in een nieuwe stal brengt bij een nieuwe boer, heeft alles al een jaar nodig om weer in balans te komen. Inmiddels gaat het veel beter.'

De huidige holsteinveestapel wil Franken inkruisen met en vervangen door brown swiss. Vorig jaar kocht hij al twintig zui-

vere pinken in Duitsland. 'Brown swiss is een wat robuustere koe, die goed past op een biologisch bedrijf en redelijk melk geeft. En het zijn nog mooie koeien ook.' Sinds de opstart van het melkveebedrijf heeft Franken een van zijn medewerkers naar voren geschoven voor de dagelijkse leiding in het bouwbedrijf dat acht medewerkers telt. Zelf is Franken nog één dagdeel per week aanwezig en bezoekt hij de hele zaterdag klanten voor het uitbrengen van offertes. 'Daarnaast is mijn vrouw Mariët haast fulltime op het bouwbedrijf aanwezig voor de administratie. Ik krijg hooguit nog wat telefoon, maar verder ben ik gewoon boer.' Op de boerderij helpt de vader van Johan, die na veel jaren procederen het geld terug heeft en zelf lakenvelders houdt, iedere ochtend met melken. Langzaam wil Franken de komende jaren de stal met tachtig koeien vullen. Of er bedrijfsopvolging is? 'Die vraag krijg ik regelmatig omdat mensen naar mijn leeftijd kijken. Maar ik doe dit echt voor mezelf, niet voor eventuele bedrijfsopvolging. Natuurlijk is het leuk als Sanne of Matthijs het bedrijf overnemen, maar gebeurt dat niet, dan is het avontuur niet mislukt, want ik geniet iedere dag.'

Johan Franken:
'De opstart van het
melken is me niet
meegevallen'

